

Kształtowanie i ochrona środowiska
Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu Poziom studiów studia drugiego stopnia (magister inżynier) Forma studiów stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki	Cykl kształcenia 2020/21 Kod przedmiotu WIKSiGIGPS.MI1A.1114.20 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne Dyscypliny Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak Przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne Nie	
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Beata Raszka	
Pozostali prowadzący	Beata Raszka, Tomasz Kowalczyk, Paweł Dąbek, Barbara Mastalska-Cetera	
Okres Semestr 1	Forma zaliczenia Egzamin Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Ćwiczenia projektowe: 30	Liczba punktów ECTS 4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	zapoznanie studentów z problemami ochrony i kształtowania środowiska, uwarunkowaniami prawnymi, metodami ochrony jego komponentów oraz wpływem zagospodarowania przestrzennego i użytkowania przestrzeni na stan środowiska

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty uczenia się w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	procesy zachodzące w biosferze, metody i techniki ochrony zasobów i kształtowania środowiska.	GP_P7S_WG01, GP_P7S_WG04, GP_P7S_WK16	Egzamin pisemny, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji
W2	potrzeby zachowania środowiska przyrodniczego ponadpokoleniowo, rozumie konieczność przywracania przyrodzie obszarów zdegradowanych oraz o stałą potrzebę monitoringu stanu środowiska.	GP_P7S_WG04, GP_P7S_WG05, GP_P7S_WK16	Egzamin pisemny, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	korzystać z najnowszych metod badawczych i zastosować je w praktyce w taki sposób, aby poprawiać jakość życia ludności	GP_P7S_UW08	Prezentacja
U2	interpretować złożone zależności zachodzące w środowisku przyrodniczym w relacji człowiek - przestrzeń- gospodarka.	GP_P7S_UW03	Prezentacja
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	podjęcia zawodowej odpowiedzialności za kształtowanie, stan i wizerunek środowiska naturalnego	GP_P7S_KO03, GP_P7S_KR06	Udział w dyskusji

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności	
Wykład	30	
Ćwiczenia projektowe	30	
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15	
Przygotowanie prezentacji/referatu	30	
Udział w egzaminie	2	
Konsultacje	10	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 117	ECTS 4.0

Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 72	ECTS 2.8
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 30	ECTS 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wykład 1-2. Wprowadzenie do przedmiotu. Podstawowe pojęcia i problemy użytkowania i ochrony środowiska. Środowisko jako złożony system oddziałujących na siebie komponentów środowiska i podsystemów. Użytkowanie środowiska: zasoby środowiska, funkcje środowiska. Konsekwencje użytkowania środowiska. Wykład 3-4. Krótka historia użytkowania środowiska. Zmiany stanu środowiska na świecie i w Polsce. Współczesny kryzys ekologiczny - jego istota i cechy. Przyczyny degradacji środowiska: kulturowe, naukowe, techniczne, ekonomiczne, zmiany demograficzne. Globalizacja a środowisko. Wykład 5-6-7. Prawne i ekologiczne podstawy kształtowania i ochrony środowiska. Motywy i koncepcje ochrony środowiska. Historia ochrony środowiska na świecie i w Polsce. Zrównoważony rozwój: cele i zasady. Organizacja ochrony środowiska. Instrumenty ochrony środowiska Wykład 8-9. Zagrożenia lasów. Zieleń w krajobrazie: zwarte kompleksy leśne, zieleń śródpolna, komunikacyjna i towarzysząca zabudowie. Szczególna rola lasów i zadrzewień w ochronie środowiska i kształtowaniu krajobrazu. Płaty i korzyści ekologiczne. Wykład 10. Ocena i waloryzacja krajobrazu dla potrzeb ochrony (zadania władz samorządowych). Retardacja zmian w środowisku. Wykład 11. Ochrona hydrosfery. Niedobory i zanieczyszczenie wód. Monitoring środowiska wodnego. Kształtowanie przestrzeni obszarów charakteryzujących się niedoborami wodnymi. Kształtowanie przestrzeni obszarów o stałym i okresowym nadmiarze uwilgotnienia gleby. Małe zbiorniki wodne w środowisku. Wykład 12. Ochrona gleb. Degradacja gleb. Formy i skala. Monitoring środowiska glebowego. Wykład 13-14. Zanieczyszczenia i ochrona atmosfery. Globalne ocieplenie: efekt cieplarniany a globalne ocieplenie, skutki globalnego ocieplenia, przeciwdziałanie. Przyczyny i mechanizmy zaniku ozonu. Skutki niszczenia ozonosfery. Ochrona ozonosfery. Kwaśne deszcze. Smog. Ochrona powietrza atmosferycznego. Monitoring atmosfery. Wykład 15. Technika w ochronie środowiska. Ochrona środowiska w życiu codziennym	Wykład

2.	Blok 1: Analiza przestrzenna wybranych procesów erozji wodnej w wybranej zlewni z wykorzystaniem równania strat glebowych. Analiza wybranych cech morfometrycznych zlewni oraz zagospodarowania terenu. Analiza hydrograficzna wybranego terenu. Ocena skali wybranych zjawisk degradujących środowisko. Propozycja ograniczenia degradacji środowiska zjawiskami erozji. Opracowanie raportu podsumowującego metodykę projektu oraz wyniki. Projekt wykonywany w środowisku GIS na podstawie dostarczonych danych przestrzennych. (zajęcia 1-8) Blok 2: Opracowanie wybranych zagadnień dotyczących problematyki ochrony przyrody dla wybranego Parku Narodowego z uwzględnieniem aktualnej problematyki ochrony środowiska, przepisów prawa, warunków lokalnych i adaptacji do zmian klimatu. Praca w oparciu o metodę PBL (Problem Based Learning). Opracowanie raportu pracy zespołowej oraz prezentacja wyników. (zajęcia 9-15)	Ćwiczenia projektowe

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

analiza przypadków, Metoda problemowa, Praca w grupie, Wykład

Aktywności	Metody zaliczenia	Udział procentowy w ocenie łącznej przedmiotu
Wykład	Egzamin pisemny	50%
Ćwiczenia projektowe	Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji	50%

Wymagania wstępne

Przyrodnicze uwarunkowania gospodarki przestrzennej, kształtowanie krajobrazu, prawne podstawy gospodarki przestrzennej

Literatura

Obowiązkowa

1. Chełmicki W., Woda. Zasoby, Degradacja, Ochrona, 2001, PWN, Warszawa.
2. Ochrona środowiska przyrodniczego. PWN, Warszawa;
3. Paluch J. (red.), 2001: Ochrona wód i gleb. Wyd. AR Wrocław;
4. Weiner J. 2020: Życie i ewolucja biosfery. (wyd. uzupełnione i poprawione)PWN, Warszawa;
5. Żarska B., 2005: Ochrona krajobrazu. Wyd. SGGW, Warszawa;

Dodatkowa

1. aktualne akty prawa międzynarodowego i krajowego odnoszące się do ochrony środowiska i jego kształtowania
2. Pływaczyk A., Kowalczyk T., 2007: Gospodarowanie wodą w krajobrazie. Wyd. UP Wrocław;
3. Raszka B. 2010: Narzędzia retardacji przekształceń środowiska w gospodarce przestrzennej, Biuletyn KPZK, z. 242:109-120, Warszawa;

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
GP_P7S_KO03	Absolwent jest gotów do uświadamiania sobie skutków społecznych prowadzonych działań, uznawania potrzeby udziału społecznego i współdziałania w procesach decyzyjnych, komunikowania się ze społeczeństwem i przekazywania informacji specjalistycznych w sposób zrozumiały.
GP_P7S_KR06	Absolwent jest gotów do dostrzegania efektów i skutków działalności gospodarczej w przestrzeniach publicznych oraz w środowisku przyrodniczym i społecznym, przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, zauważania dylematów związanych z rozstrzygnięciem decyzji przestrzennych i ich długookresowych konsekwencji; rozumie inne, humanistyczne, punkty widzenia.
GP_P7S_UW03	Absolwent potrafi opracować scenariusze i warianty decyzyjne, rozwiązywać zagadnienia optymalizacyjno-lokalizacyjne i przeciwdziałać konfliktom przestrzennym, a także prognozować i oceniać skutki środowiskowe polityk i planów przestrzenno-rozwojowych.
GP_P7S_UW08	Absolwent potrafi analizować zjawiska środowiskowe, przestrzenne i społeczne, rozumiejąc wielowątkowy wymiar gospodarki przestrzennej, dobierając odpowiednie metody, techniki i narzędzia.
GP_P7S_WG01	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady modelowania przestrzeni przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych, wybrane metody i narzędzia opisu oraz analiz, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur przestrzennych i społecznych, procesów i prawidłowości w nich zachodzących.
GP_P7S_WG04	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody i nowoczesne techniki stosowane do oceny zmian przestrzennych, procedury oraz narzędzia oceny wielowymiarowych skutków (społecznych, gospodarczych i środowiskowych) wywołanych procesem rozwojowym i przekształceniami przestrzeni. Rozumie potrzebę humanistycznego podejścia (humanizacji przestrzeni).
GP_P7S_WG05	Absolwent zna i rozumie typy planów i operatów przestrzennych wykonywanych dla potrzeb różnych obszarów, w tym obszarów funkcjonalnych, zależności pomiędzy ustaleniami planu a cechami przestrzeni, typy decyzji administracyjnych w gp i pp oraz ocen i ewaluacji w gospodarce przestrzennej, różnice w zapisach planistycznych wynikające z odrębności prawno-administracyjnej przygotowanych dokumentów.
GP_P7S_WK16	Absolwent zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody i techniki waloryzacji zasobów i kształtowania środowiska; rozumie procesy w nim zachodzące oraz potrzebę zachowania środowiska przyrodniczego ponadpokoleniowo. Zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w życiu obiektów i systemów technicznych. Rozumie konieczność rewultywacji i rewitalizacji obiektów zdegradowanych.